

รายงานการวิจัย

การติดตามผลการใช้จ่ายเงินจาก กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* ดร. สมบัติ กายเรือดำ

** พต. จรบุษ ตรีสะอาด

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเร่งดำเนินการ เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศชาติไปพร้อม ๆ กัน เพื่อตอบสนองความจำเป็นดังกล่าว ควรส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาได้รับการศึกษาสูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ จะเห็นได้จาก ประเทศที่ประชาชนได้รับการศึกษาสูงระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเหล่านั้นจะอยู่ในระดับสูง การพัฒนาประเทศก็จะเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถดำรงตนและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะตามต้องการของสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาโดยตรงคือ การลงทุนทางการแพทย์ (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2528 : 29-30) ส่วนหนึ่งของการลงทุนทางการศึกษา ก็คือการขยายระดับการศึกษาให้สูงขึ้นเพื่อให้ทันกับความต้องการของประเทศ และอีกประการหนึ่ง

* อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ก็คือการกระจายเงินช่วยเหลือในการศึกษาให้กับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนได้ใช้เป็นทุนการศึกษา และจากวิกฤติภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน (2542) จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่ยังคงจำเป็นต้องมีการศึกษาทั้งที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนของชาติได้มีโอกาสในการเรียนต่อโดยเท่าเทียมกัน และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขึ้น รัฐจึงได้จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้น ให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายใน 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง ค่าเล่าเรียน ส่วนที่สอง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และส่วนที่สาม ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพ ซึ่งได้เริ่มจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในปีการศึกษา 2539 (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2538.)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติเงินให้ผลิตได้กู้ยืม โดยได้รับจัดสรร ดังนี้ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 466 คน รวมเป็นเงิน 14,567,050 บาท (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540) ปีการศึกษา 2540 จำนวน 1,792 คน รวมเป็นเงิน 106,689,700 บาท ปีการศึกษา 2541 จำนวน 3,319 คน รวมเป็นเงิน 209,832,000 บาท ปีการศึกษา 2542 จำนวน 4,434 คน รวมเป็นเงิน 269,126,100 บาท (กองกิจการนิสิต, 2542) โดยจัดแยกเป็น 3 หมวด ได้แก่ หมวดเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา จ่ายเท่าที่นิสิตจ่ายให้กับมหาวิทยาลัย หมวดเงินค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นภาคเรียน ๆ ละ 3,000 บาท และหมวดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนได้รับเดือนละ 3,500 บาท (รวมค่าหอพัก 1,000 บาท กรณีไม่ได้พักหอพักของมหาวิทยาลัย) (งานกองทุนกู้ยืม, กองกิจการนิสิต : 2542) โดยที่หมวดเงินที่หนึ่ง ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้รับการหักจ่ายเข้าบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้รับการโอนเงินจากกระทรวงการคลัง แต่ในการโอนเงินให้ผลิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามในหมวดเงินที่สอง คือ หมวดเงินค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และหมวดที่สาม คือ หมวดเงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียน กระทรวงการคลังโดยธนาคารกรุงไทย ได้โอนเข้าบัญชีของผู้กู้ยืมแต่ละรายโดยตรงโดยไม่มี การควบคุมหรือรายงานผลการจ่ายให้กับผู้รับผิดชอบได้ทราบว่ามีเงินส่วนนี้อย่างไร และเป็นที่น่าสังเกตว่า ในวันที่ธนาคารกรุงไทยได้โอนเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในหมวดเงินที่สาม คือ หมวดเงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนให้ผู้กู้ยืมแต่ละราย (ประมาณวันที่ 14-15 ของแต่ละเดือน) นิสิตจะมีการใช้จ่ายเงินกันมากและในหลายรูปแบบ เช่น เที่ยวสถานบันเทิง หรือมีงานเลี้ยงสังสรรค์ นอกจากนี้ นิสิตบางส่วนที่มีที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น เช่น รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องเพลงเจอร์ เป็นต้น

เพื่อเป็นการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ภาครัฐได้ (ลงทุน) จัดสรรให้กับเยาวชน และเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษาและติดตามการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเห็นว่า นิสิตได้มีการใช้จ่ายเงินอย่างไร ตรงตามจุดประสงค์ของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือไม่ จำนวนเงินที่ได้รับเพียงพอหรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ เพื่อประโยชน์ทางการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2542 ในหมวดเงินทั้ง 3 หมวด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถนำผลจากการวิจัยนี้ ไปประกอบการพิจารณาให้ทุนกับผู้กู้รายใหม่และผู้กู้ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษา
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถนำผลจากการวิจัยนี้ ไปปรับปรุงวิธีการโอนเงินให้กับนิสิตผู้กู้แต่ละราย
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถนำผลจากการวิจัยนี้ ไปควบคุมการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ตรงกับจุดประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้รับการอนุมัติให้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทุกชั้นปี ทุกคณะ ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 3,298 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้รับการอนุมัติให้กู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทุกชั้นปี ทุกคณะ ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 495 คน

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค่าใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 หมวด คือ หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา หมวดเงินค่าใช้จ่ายเนื่องกับการศึกษา และหมวดเงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพ ระหว่างเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ระบบการเรียนปกติและระบบพิเศษจากทุกคณะที่ได้รับการอนุมัติให้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2542 โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้สัดส่วนในการสุ่มร้อยละ 15 ได้กลุ่มตัวอย่าง 495 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทั้ง 3 หมวดเงิน โดยการสร้างข้อคำถามจากการให้นิสิตเขียนรายการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยใช้วิธี Critical Incident Technique แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์จัดแยกประเภทตามหมวดเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC+ V 9.0 for Windows ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเงินค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายเงินที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนของนิสิตระบบปกติ ระบบพิเศษโดยภาพรวมสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเงินค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สถาบันการศึกษาเรียกเก็บต่อภาคเรียนของนิสิตระบบปกติและระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1.1 นิสิตระบบปกติ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 5,910 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 1,200 บาท และค่าสูงสุด 10,000 บาท

1.2 นิสิตระบบพิเศษ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 13,109 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 7,200 บาท ค่าสูงสุด 19,680 บาท

2. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อภาคเรียน ของนิสิตระบบปกติ และระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

2.1 นิสิตระบบปกติ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 2,508 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 150 บาท และค่าสูงสุด 9,250 บาท

2.2 นิสิตระบบพิเศษ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 3,004 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 225 บาท ค่าสูงสุด 10,500 บาท

โดยที่นิสิตส่วนใหญ่ตอบว่า เงินที่ได้รับจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นั้นไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อภาคเรียน ซึ่งนิสิตที่ตอบว่าไม่เพียงพอส่วนใหญ่ได้รับเงินสนับสนุนจากบิดามารดา ผู้อุปการะ ญาติพี่น้อง แหล่งทุนการศึกษาอื่นๆ โดยแหล่งทุน ดังกล่าวได้แก่ มูลนิธิดำรงชัยธรรม และทุนจากกระทรวงสาธารณสุข และจากแหล่งอื่นๆ ได้แก่ จากการทำงานแสดง ทหารายได้พิเศษ และยืมเพื่อนหรือกู้ยืมเงินที่ต้องเสียดอกเบี้ย

3. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเงินที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนต่อเดือนของนิสิตระบบปกติ และระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

3.1 นิสิตระบบปกติ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 5,908 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 2,363 บาท ค่าสูงสุด 17,900 บาท

3.2 นิสิตระบบพิเศษ จ่ายเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยเท่ากับ 6,360 บาท ต่อภาคเรียน มีค่าต่ำสุด 2,400 บาท ค่าสูงสุด 19,820 บาท

โดยที่นิสิตส่วนใหญ่ตอบว่า เงินที่ได้รับจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นั้นไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนต่อภาคเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ นิสิตได้รับเงินสนับสนุนจากบิดามารดา ผู้อุปการะ ญาติพี่น้อง แหล่งทุนการศึกษาอื่นๆ โดยแหล่งทุน ดังกล่าวได้แก่ ทุนบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด ทุนมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย มูลนิธิชัยดำรงธรรมและทุนจากกระทรวงสาธารณสุข และจากแหล่งอื่นๆ ได้แก่ จากการทำงานแสดงทำงานพิเศษ รับจ้างสอนพิเศษ และยืมเพื่อนหรือกู้ยืมเงินที่ต้องเสียดอกเบี้ย

เอกสารอ้างอิง

- กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เรื่องแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2542. อัดสำเนา.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดและกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนากองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ครั้งที่ 3 เรื่อง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2540. อัดสำเนา.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. “การศึกษา : บทวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์” วารสารครุศาสตร์. 13 (4): 7-37 ; เมษายน - มิถุนายน 2528.